

Az első szavak

HRISZTU BÁLINT

A diákoknak, a „Garabonciás“ szerzőjének, s annak, aki még diák maradt.

Diák

Császkál

úttalan utakon
a frisszemű,
a virgonc,
az autótlan,

ki meg-meglép a harmadosztályú vendéglőből,
a pénztelen nyavalyás, kopott farmeres,
zsernyákokkal vesződő borbély-allergiás,
szűk manzárd-szobás, kicsit ál-hippi, ál-bitnik
ki nem is tud lenni vérbeli,
mert összetéveszti, mikor éhes

és mikor szerelmes,
hiszen úgy lüktet gyomrában
az a dög ideggombóc;
néha elvek és álmok gyötrik szegényt,
majd beledöglük

(de aztán rájön: minden elv kicsit méreg is,
és hogy megvan már az Új Biblia)

és közben az ez van, ez van
csípi, mint a bolha —

lépne kövérebb holnapba,

mikrofon-fülével
gyűjt libegő híreket,

kémiás orrával

szagokat, hogy Valóság Gordiusz-Csomót
bogozzon,

míg bele nem fájdul a feje,

hogy aztán fújja, fújja

magának és másoknak,

hogy nem vagyok szemétkosár,

sem köpöcsésze, sem közvéce,
és hogy ne

ne

ne

légkalapácsoljatok a fejembe;
de hajnalban újfent nekiáll,
és bogoz, bogoz
Valóság Gordiusz-Csomót
a diák: a diák: ki
nem adja meg magát

MÁTÉ IMRE

Világraszóló

Az emeletek tavaszába nőttünk
magasság-játék ül a szemünkben
naponta liftes szerelmet járunk
gondolatunkhoz simul a távol
nincsenek tört-edény pillanatok
hajnal és alkony között
ma így élni világraszóló
irigyelheti a földszint
pár lépcsős mosollyal sorsunk
megőrizzuk magunkon a nyugalmat
fehér ing-lobogóval
erkélyeiden Huszadik Század.

SZABÓ ISTVÁN

Feltámadás verssel

Lejtős sírhantok közt ködöt osztogattak
magam pedig fekvé koporsó fenekén
verseim mellettem koporsó fenekén
egyik lábam mellett állott Péter Sándor
mint székely kopjafa bögözi barátom
másik lábam mellett avasok táncosa
avasok táncosa juhos Jures Kornél
bal vállamnál gyászolt vidám Farkas Ernő
katonacimbora bajból kiségitőm
jobb vállamnál állott kicsi Péntek János
varratos gúnyában körösfői mester
magam pedig fekvé üveg koporsómban
verseim mellettem üveg koporsómban
látjátok feleim
nagy volt meghalt
nagy lett
keresztelő papok ilyen fosztogattak
engem fosztogattak könnyet osztogattak
lejtős sírhantok közt kereszttek könnyeztek
nagyságom siratták könnyük kövé lettek
kötelet kötöztek rostja selyemmé vált
igazi legények álltak hitetlenül

igazi legények álltak csak hitetlen:
egyik lábam mellett állott Péter Sándor:

kelj fel kelj fel Pista
kopjafám csak dísz itt
apád udvarába
négyen hazaviszünk

másik lábam mellett juhos Jures Kornél:

elveszett a nótám
bocskorom kopott már
nincs pénzem táncolni
ezt gyászolom hidd el

bal vállamnál állott vidám Farkas Ernő:

Petrozsényből jöttem
tárnamély lett siruk
őket együtt sirjuk
gyere haza innen

jobb vállamnál állott kicsi Péntek János:

mintás mellényemet
otthon hagytam volna . . .
anyám sírja búsít
apád udvarába
téged haza viszünk
világ örömére téged
haza viszünk . . .

Lejtős sírhantokra napfényt osztogattak
koporsóm födele leolvadtott rólam
hosszú-nagy némaság pattant el a számról
futamodtak vének palástos papokkal
nagyságom eltűnt a lábító vakokkal
egyik lábam mellett a székelő kopjafa
másik lábam mellett avasok táncosa
bal vállamnál vidám katonacimborám
jobb vállamnál szorgos körösfői mester
s a feltámadásra verset énekeltünk
s a feltámadásra verset énekeltünk
világ bánatára világ örömére.

SÜTŐ ISTVÁN

Berzsenyi emlékére

*Könyökre
dőlvé*

Költő!

Körültopoglak, mint elárvult
apját a gyermek;
vasnehéz szótlansággal
magad miért büntetted?
Inkább jajongva-jajongtál volna,
a sebet, a fájdalmat
kítárva,
kizárva
a világba;

szikrázott volna föl a szó
a szádban,
s erek gyújtózsínorán átfutva,
kigyúlva,
akkor
országos nagyra robban a szíved!

De nem!
Ott ülsz most is
a világ egyetlen diófája alatt;
asztalodon telt, ihatatlan pohár,
köves kenyér;
az idő nem múlik,
sűrűsödik,
s te mondod, mondod könnyökre dőlve:
„Az ember a nyűgeit maga vállalja!”

SZABÓ KATALIN

Szamosparti monológ

Szeretném, szeretném magamnak a Szajnáat,
de csak a Szamos,
csupán a Szamos;
zajlik a víz fémesen, csillogón,
összehullnak jég-jajú formák,
szemem fényesedik, mint tavasszal az ágak,
magamnak tilalomként próbállak,
makacsságom naponta mozsárban összetöröm,
ez lehet, már csak ez lehet öröm,
jó nekem így, önnön teherként,
újra teremtem magamban az asszonyok
minden évszázados rettenetét;
zuhog, zubog a víz,
várok, mint aki mégis hisz, pedig undorodom,
aki újra leszek, s aki voltam, nem tudom
másképp védeni magam, — holtan —
zuhog, zubog a víz,
állok, mint akit idecövekelt a tiz
parancsolat, s bizonygatom: még senki így,
senki ilyen keményen, s beszélnek hitről,
kiállásról, de csak azt kérdem: dolgaink
értelmére, ha van, ki tanít meg engem?

LÁSZLÓ GYÖRGY

Mélyen

A várakozás vaksi köve
ismét behullt tányéromba,
menj csak utadon,
nem jajdul fel üresen maradt széked
többé az asztalomnál.
Holtrészegre iszom le magam,
vértelen mámorban hanyatt
fekszem az utcán,

autókerekeket csalogatok,
s ősi hangulataink tántorognak felém,
menj csak,
éjjelutánra fordul az idő.

PETHŐ LÁSZLÓ

Színházban

Csak én voltam
és a díszletek.
Gépiesen tapsoltam.
Aztán gyorsabban
egyre gyorsabban.
Forró tenyeremből
lángok csaptak ki.
Leégték a díszletek.
Nem tudtam elszaladni.
Beugrottam a sűgőlyukba.
Ott is tapsoltam bolondul.
Szavak pattogtak körülöttem:
gyorsabban . . . lassabban . . .
hurrázz . . . hallgass . . .
sírj . . . kacagj . . .
s kezemben parázzsal
sűgtam magamnak:
ugorj . . . repülj . . .
magasra . . . magasabbra . . .
a sűgőlyukak fölé.

DAVID TIBOR

Egy kép a világról

Nem hiszek azoknak
kik útjukat a céllal mérik,
sem azoknak, kik
úttal mérik céljukat.
Az út és cél
szilárd, kemény
igazában kegyetlen,
mint a dolgok lényege.

Távolságokból áll a világ,
szennyből, hinárból, s ami kissé
könnyebb, az már gyanús.
Én nem hiszek annak sem, aki kimondja:
„Szép az élet“, mert a szép
bennünk van, meghal és újraéled.

A világ egy nagy akarat,
és kérd meg,
hátha befogad téged.

WELCZER VERA

Félelem

Halni visszük a Napot.
Tömjén helyett majd
kilótt töltények jóvátehetetlen
szaga kígyózik gyászoló fejünk felett ...
Éhes ujjunk sóváran hiába
kapkod majd az egyre jobban
fonnyadó fény után;
csak nézzük: egy falánk, baljós árnyék
hogyan töri púpos szorongássá
a mosolyt.

TÜZES BALINT

A záporról

A zápor nyárinak indult.
Valószínűleg
nem tudta, hogy lent
ősz van ... és ezért
beállt köpenyeg-forgatónak.

SOLTÉSZ JÓZSEF

Árvíz után

egy hitetlen bozótban
befelé fordulva
háttal a falnak
duzzog a feszület
a kis nádtetős házak leborulnak
térdreerogyott faluvégen
küszöb-iszapba fojtom léptem
szürke keszkenő az ég
botomra tekerem
s töröm a hangodat
mindennapi kenyérem

GARDA LÁSZLÓ

Dokumentum

Máról holnapra nem csengetett az óra.
Reggel ijedt, kipattant szemek
lesték a hajnalt
kakasszóra várva.

Fütyörészve, mint a szél,
víg emberek ödöngtek
a sétány roppanó kövein
és fütyöltek.

Máról holnapra jöttek,
mikor mi felakaszzkodva,
a sétány jáiról fityegve
döngicséltük azt
(amit most le akarok írni),

*a nagy csikorgó vaskapukon
száraz lelkek citeráztak,
míg mi rúgtuk a rongyot
a sánc szélén.*

(Ahol már akkor is csak kamilla virágzott.)

*Persze, tudom, ez az, amihez nincs jogunk.
(Mit tudunk mi?)
Ez akkor volt, mikor másnap
reggel nem csengetett az óra,
és a beidegződött szemek
mégis kinyílottak.*

*Amikor vígan füttyörészve
sétáltak a parki fák alatt
a halál huszárai
frakkban és keménykalappal.
(Ahol a kamilla most is virágzik.)*

Átváltozás

Almaim vannak — még kisgyerek koromból is — ezekre olyan pontosan tudok visszaemlékezni, mintha csak ma éjjel álmodtam volna őket; ilyen álmom volt jópár héttel ezelőtt a szivárvánnyal is. El akartam mesélni a sportrepülő kollégáimnak, de aztán mégse meséltem el soha, pedig nagyon sokszor eszembe jutott...

Most meg vagy öt perce repülök és látom a szivárványt! Éppen most ne jutna eszembe az álalom? Nevetek rajta. Látom magam, ahogyan álomban is ülök a vitorlázó-gépben — akárcsak most — és egyszer csak megpillantom a szivárványt. Most is emlékszem, hogy meglepődtem álomban, amint egyszer csak előbukkant a szivárvány. Bámultam rá és közben hülye gondolataim támadtak, hát azokon muszáj nevetnem. De az még a jobbik eset, ha az ember az álmai miatt kacagja ki magát, nem? ... Álomban az volt az első gondolatom, mi lenne, ha megpróbálnék átrepülni a szivárvány alatt... Ez azért volt nagyon komoly, mert furcsamód hittem abban a néphitben, mely szerint az, aki átrepül a szivárvány alatt, ha fiú, lány lesz belőle, és fordítva. Ma se tudom pontosan, honnan származik ez a mondás, de álomban nagyon hittem benne. De ez még nem is volna annyira nevetséges, hiszen az ember bármit elhihet álmában, azon kell nevetnem még most is, hogy milyen hülyén viselkedtem, meg miket gondoltam akkor a vitorlázóban, mintha nem is én lettem volna... Először csak nevettem álomban is: mi lenne, ha egy férfi is ülne velem a gépben, átrepülnék vele a szivárvány alatt, ő már csak arra eszmélné, hogy lány... Persze egy olyan férfit lett volna jó erre a repülésre kiválasztanom, akin éppen bosszút akarnék állni... Mert egy biztos: nemcsak álomban, de mindig, gyerekkorom óta sajnálom, hogy nem fiúnak születtem, és akkor, kacagnom kell azon, mennyire komolyan tudtam venni, ott álltam a nagy lehetőség előtt: csak meg kell próbálnom átrepülni a szivárvány alatt és teljesül az álalom... De én ahelyett, hogy rögtön nekivágtam volna, gondolkodni kezdtem, lelkizni, van-e elég „okom” arra, hogy kihasználjam a nagy lehetőséget, hiszen csak úgy lenne nagyszerű fiúvá válni, hogy fiúként lányt szerethessem, ha már lányként megismertem volna a teljes odaadást... Igen, pontosan emlékszem, ilyen giccsesen fogalmaztam, nem is tudom, legalább gondolatban miért nem mondtam ki durvábban, de most nem ez a lényeges, hanem az, hogy annyit nyavalyogtam ezen, annak ellenére, hogy olyan nagyon